

З в і т
за результатами відвідування
Відділу поліції № 1 Харківського районного управління поліції № 3
Головного управління Національної поліції в Харківській області

10 травня 2023 року

м. Харків

Загальна частина

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», згідно з дорученням-вимогою від 07.02.2023 р. № 1097.2/23/55, групою НПМ у складі:

Омарова Руфата Мурад огли, головного спеціаліста Відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівника групи НПМ;

Бохвалова Андрія Михайловича, головного спеціаліста Відділу сприяння роботі регіональних представництв;

Авдєєва Олександра Васильовича, представника громадської організації, здійснено планове відвідування місця несвободи – Відділу поліції № 1 Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області (далі – ВП, об'єкт моніторингу, відділ поліції).

Підпорядкування:

Головне управління Національної поліції в Харківській області, начальник – Тимошко Володимир Володимирович;

Національна поліція України, т.в.о. голови – Вигівський Іван Михайлович;

Міністерство внутрішніх справ України, Міністр – Клименко Ігор Володимирович.

Місцезнаходження: проспект Любові Малої, 45, місто Харків, Харківська область.

Керівництво установи:

Попелюнюк Юрій Павлович, начальник ВП (на посаді з 01.02.2021 року).

Попередньо відвідування ВП для виконання функцій національного превентивного механізму здійснювалося в 2020 році, за наслідками якого було виявлено такі порушення: не створено умов для забезпечення доступності відділу поліції особами з інвалідністю та маломобільних груп населення; кімната для проведення слідчих дій знаходиться в стадії ремонту – уповноважені службові особи проводять процесуальні дії безпосередньо в службових кабінетах, які не обладнані системами відеоспостереження; відсутня кімната для конфіденційного побачення з адвокатом; кімната для затриманих у ВП не використовується та опломбована.

Листом від 01.12.2020 № 5183/119-65/01/25/20 Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини повідомлено про вжиті заходи та прийняті рішення за результатами відвідування НПМ, яке відбулось 10.11.2020, а саме: вжито заходи щодо підвищення рівня обізнаності працівників відділу поліції з питань взаємодії з особами, що потребують лікування препаратами замісної підтримувальної терапії та ВІЛ-позитивними особами; в приміщенні відділу поліції частково проводяться ремонтні роботи, по закінченню яких на дверях службових кабінетів будуть встановлені таблички з назвами підрозділів, зазначенням посад і прізвищ працівників; вирішується питання щодо встановлення при вході в приміщення відділу поліції кнопки-виклику допомоги для осіб з інвалідністю та маломобільним групам населення; обладнати відділення поліції «Кімнатою для проведення слідчих дій», «Кімнатою для конфіденційного побачення з адвокатом» немає можливості, у зв'язку з відсутністю вільних приміщень в адміністративній будівлі.

Новобаварською окружною прокуратурою м. Харкова здійснювались перевірки діяльності ВП у 2022-2023 роках. За результатами перевірок складено вказівки про усунення порушень вимог чинного законодавства України з вимогою вжити заходи по усуненню порушень вимог законодавства щодо захисту конституційних прав громадян при їх запрошенні і доставленні до адміністративної будівлі відділу поліції, ведення обліку вказаних осіб. Вирішити питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності винних осіб за допущені порушення вимог вищезазначеного законодавства.

На виконання вимог вказівок Новобаварської окружної прокуратури м. Харкова від 03.11.2022 та 28.02.2023 у ВП організовано проведення заходів щодо усунення порушень вимог законодавства щодо захисту конституційних прав громадян. Було укомплектовано універсальну медичну аптечку необхідними медичними препаратами для надання первинної невідкладної медичної допомоги у повному обсязі, лікарські засоби з вичерпним терміном придатності замінені, доукомплектовано укладки для виявлення та обробки педикульозу. Проведено службове розслідування, в ході якого всі порушення вимог законодавства було усунуто. За порушення службової дисципліни, працівників ВП притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Перепускний режим до об'єкту моніторингу здійснюється черговим працівником поліції, на вході до об'єкту моніторингу є інформація про найменування органу поліції (*фото 1*).

Після пред'явлення документів групі НПМ забезпечено вільний доступ до приміщень ВП. «Книга скарг і пропозицій» знаходиться на видному місці та доступна для використання, в наявності скринька для листів, скарг та пропозицій (*фото 2, 3*). Вивченням вмісту у «Книзі скарг і пропозицій» встановлено що, скарг від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу ВП протягом 2023 року не надходили, що підтверджується відсутністю в «Книзі скарг і пропозицій» заяв та повідомлень про злочини чи інші події,

зокрема щодо катування, порушення права на захист, інших видів неналежного поводження, заяв і повідомлень про скоєні кримінальні правопорушення та інші події про злочини та події, які мають ознаки злочину.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті затриманих відсутні, що підтверджується записами в «Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції» та «Книги приймання-здавання чергування».

На час відвідування об'єкту моніторингу у ВП перебували дві особи, які були запрошені для проведення слідчих дій, про що свідчить запис в «Журналі обліку доставлених, відвідувачів та затриманих» та візуальний огляд приміщення та кабінетів ВП. Скарг з боку відвідувачів ВП на адресу слідчих ВП до моніторингової групи не надходило, перебування осіб не перевищило двох годин.

Загалом, вивченням записів у «Журналі обліку доставлених, відвідувачів та затриманих» з'ясовано, що працівниками ВП були затримано у 2022 році 33 особи, у 2023 році – 12 осіб. 43 особи були затримані за вчинення кримінальних правопорушень, 2 особи – за адміністративними правопорушеннями.

У ВП ведеться відеоспостереження на вході у будівлю, у вестибюлі, у черговій частині з відповідною архівацією записів не менше 30 діб.

При огляді службових кабінетів предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску: бити, гирі протигази тощо, – не виявлено.

В черговій частині аптечки забезпечені в повному обсязі медичним інвентарем і лікувальними засобами для надання до медичної невідкладної допомоги, термін придатності яких не сплив.

Підвищення кваліфікації з надання екстреної медичної допомоги отримали 11 поліцейських відділу, що підтверджено сертифікатами, із 123 поліцейських. В черговій частині ВП в наявності перелік закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна терапія з відповідними адресами та телефонами сайтів ЗПТ, але перелік закладів був не повним. На зауваження моніторингової групи перелік було доповнено.

В наявності інформаційний стенд, що містить інформацію про можливість отримання безоплатної правової допомоги та контактних даних суб'єктів надання такої допомоги, контактні дані державних та недержавних правозахисних організацій, графік прийому громадян посадовими особами ВП із зазначенням посади, прізвища, часу приймання, порядку надання звернення, зразків заяв тощо (фото 4, 5).

«Книга скарг та пропозицій», «Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених», «Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції», «Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим», «Книга приймання-здавання чергування» відповідають затвердженим формам, записи

здійснюються майже щодня, почерк записів візуально відрізняється один від одного. У «журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим» за 2023 рік міститься 13 записів.

За 2022-2023 роки працівниками ВП складено 1 545 адміністративних протоколів. 127 осіб було затримано та доставлено до ІТТ №1 міста Харкова.

Згідно Доручення від 19.01.2023 № 05/119-65/01/25-2023 відповідальною особою за перебування затриманих та доставлених до ВП призначено капітана поліції інспектора СВ ВП №1 ХРУП № 3 в Харківській області Пономаренко Тетяну Іванівну.

В наявності інформація про місцезнаходження найближчого укриття та покажчики руху на випадок оголошення сигналу «Повітряна тривога» (фото б).

Під час відвідування було виявлено такі порушення прав і свобод людини:

1 Право на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 28 Конституції України)

Дотримання умов тримання затриманих осіб у кімнатах для затриманих чергової частини органу поліції. В кожному територіальному підрозділі поліції, відповідно до вимог підпункту першого пункту 1 розділу VII «Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 23.05.2017 № 440, обладнується не менше однієї кімнати для затриманих.

Обладнання кімнат для затриманих у Відділі поліції надає можливість здійснювати тримання осіб, стосовно яких складений протокол про адміністративне затримання або протокол про затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, а також здійснювати нагляд за їх поведінкою в умовах дотримання права особи на достатній життєвий рівень, шляхом забезпечення мінімальної норми площі на особу, природного та штучного освітлення, вентиляції або обігріву, можливістю організації триразового гарячого харчування, доступу до питної води.

Водночас, у ВП в наявності дві **кімнати для затриманих**, але вони **не експлуатуються**. За даними книги обліку осіб, які поміщені до кімнат для затриманих чергової частини ВП, протягом поточного року особи не утримувались. Кімнати опломбовано задля унеможливлення несанкціонованого використання. Це пов'язано з тим, що розташування кімнат для затриманих не відповідає вимогам п. 1 розділу VII «Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 23.05.2017 № 440. Крім того, для приведення кімнат для затриманих ВП у відповідність до вимог законодавства, є необхідність у заміні витратного майна. Керівництво ВП

провело комплексне обстеження непрацюючих кімнат для затриманих. Відповідно до акту обстеження, кімнати для затриманих ВП знаходяться в задовільному стані, але потребують необхідного поточного ремонту: стін кімнат для затриманих (наявні дефекти фарбування, сліди пошкодженої штукатурки), штучної припливно-витяжної вентиляції, заміни старої віконної рами на металопластикову, заміна лінолеуму у кімнатах КЗД, оснащення охоронною сигналізацією, встановлення пожежної сигналізації, системи каналізації. Потребують оновлення: медичні аптечки (термін зберігання, яких закінчився у 2020 році), аптечки (для профілактики ВІЛу/СНІДу), інсектициди для обробки людини, білизни, одягу, протипедикульозний набір, дезінфекційні засоби, кварцові лампи для опромінення. Слід зазначити, що після проведення зазначених робіт та оснащення всім необхідним КЗД №1 ввести в експлуатацію буде проблематично, так як природне освітлення в достатній мірі відсутнє.

Невжиття заходів щодо попередження порушень прав людини в органі поліції. Також під час відвідування було встановлено, що кімната для проведення слідчих дій відсутня.

Слідчі дії проводяться в кімнаті для прийому громадян або в службових кабінетах.

Як зазначалось раніше, з метою облаштування кімнати для проведення слідчих (розшукових) дій та кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником у ВП до УЛМТЗ ГУНП в Харківській області направлено лист від 29.03.2023 вих. № 1346/119-65/01/25-2023 щодо виділення необхідних матеріалів та обладнання для проведення капітального ремонту у кімнаті для проведення слідчих (розшукових) дій та кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником.

2 Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

У порушення вимог Інструкції в ВП не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в кімнаті для прийому громадян або в службових кабінетах. Керівництвом ВП вживаються заходи, про які зазначено вище.

До звіту додаються фотознімки, отримані за результатами відвідування ВП

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу

сприяння роботі регіональних представництв

Секретаріату Уповноваженого Верховної

Ради України з прав людини

Руфат ОМАРОВ

Додатки до звіту

Фото 1

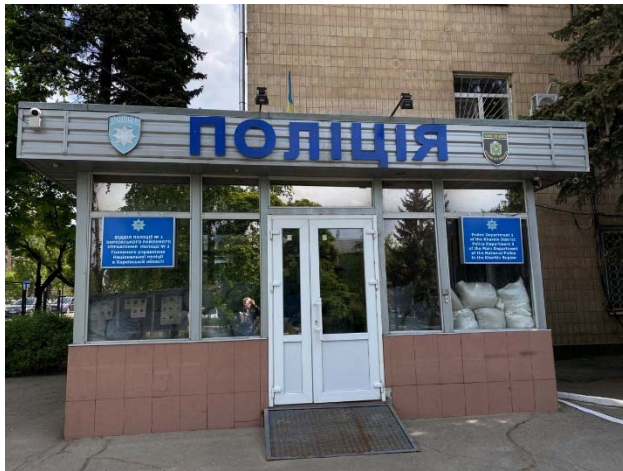

Фото 2

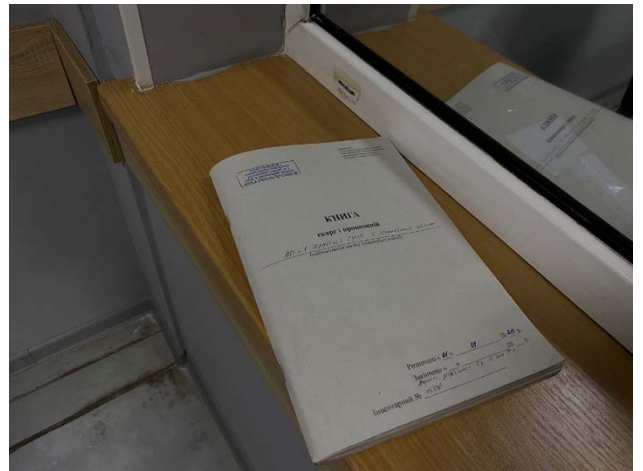

Фото 3

Фото 4

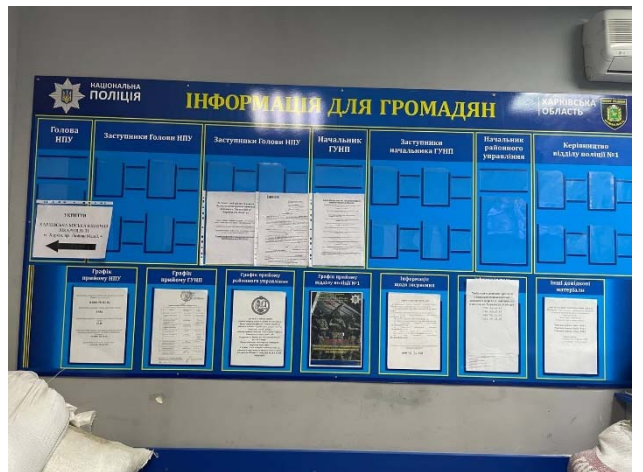

Фото 5

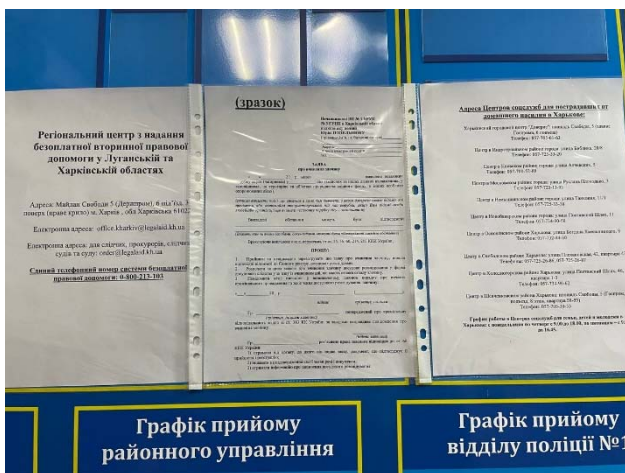

Фото 6

